

5 km - 1 uur 40
Oude Buisse Heide

Natuurmonumenten

Gedichtenroute Henriette Roland Holst

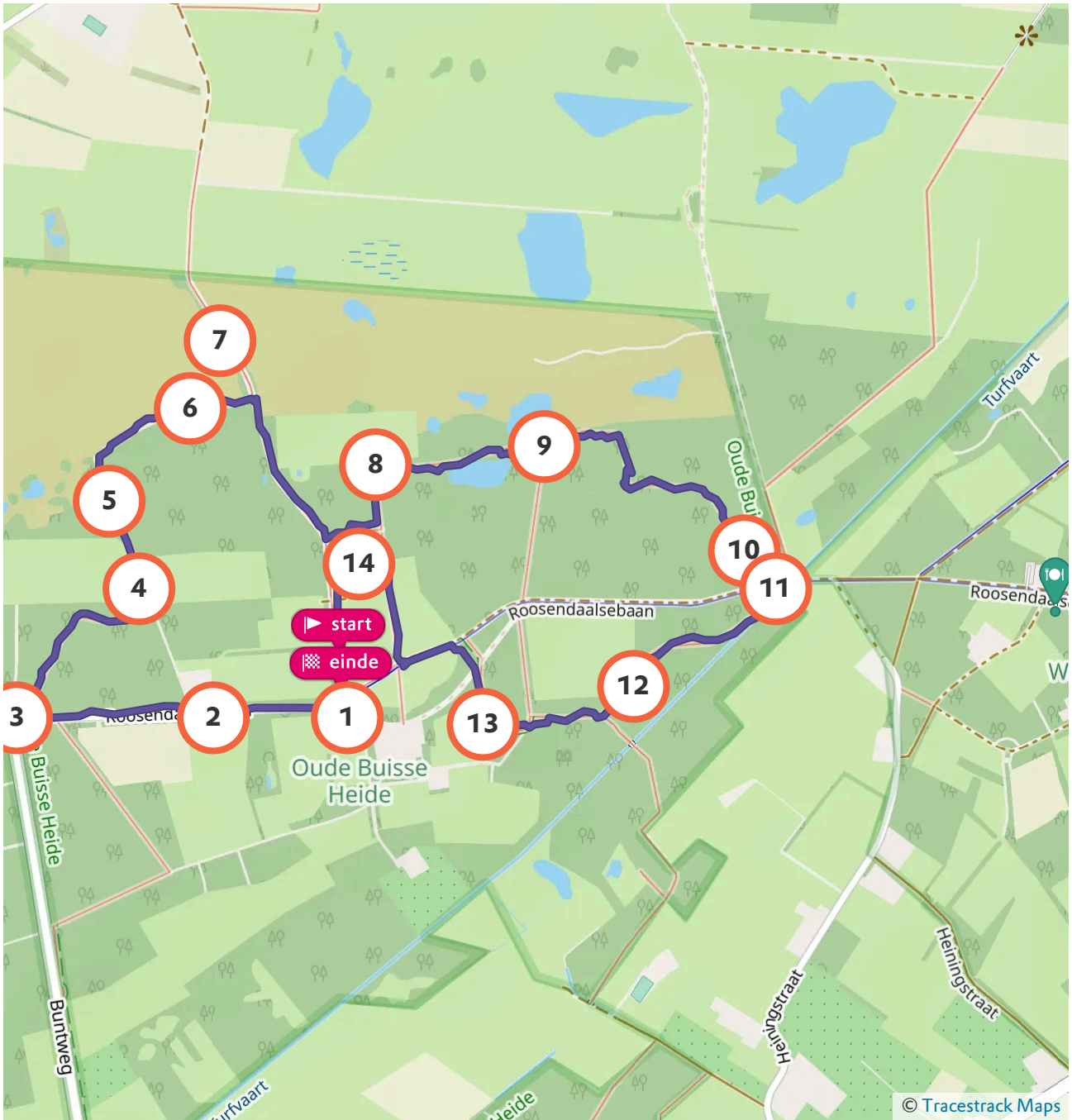
Wandel door het gebied waar Henriette Roland Holst haar inspiratie opdeed. Onderweg kom je een aantal van haar gedichten tegen.

De route is aangegeven met rode pijlen.

Waar kun je starten

Parkeerplaats Oude Buisse Heide

1 Badhuis

We nemen meteen wat 'dichterlijke vrijheid': ga op dit punt even de route af, richting de ontmoetingsruimte en Herenkamer. Op zondag zijn deze open van 11.00-15.00 uur. Ook vind je hier de Agorahoeve, het voormalige woonhuis. Loop terug richting de start gedichtenroute, dan zie je onderweg links van je de plek waar het badhuisje van Henriette Roland Holst stond. Henriette ging graag zwemmen in de zwembad verderop, nu beschermde natuur. Vervolg je gedichtenroute, veel plezier!

2 Annahoeve

Aan de rechterzijde staat de Annahoeve. De moeder van Henriette Roland Holst heette Anna. Deze boerderij is naar haar vernoemd. De grond van dit perceel is van Natuurmonumenten, maar een particuliere eigenaar bewoont het huis. Deze boerderij is vroeger als tweede boerderij op de Oude Buisse Heide gebouwd en was een bron van inkomsten voor de eigenaar. Een boer pachtte de grond en hield er melkkoeien, legkippen en varkens in combinatie met kleinschalige tuinbouw.

3 Het bos in

Bij het houten 'Praothuis' duiken we het bos in. Je ziet hier allerlei soorten bomen: grove den, Amerikaanse eik, berk en spar. Dit bos is ooit geplant voor houtproductie. Natuurmonumenten wil hier in de toekomst nog regelmatig een aantal bomen kappen, om zodoende ruimte te geven aan jonge bomen die hier van nature voorkomen. Hierdoor zal er een natuurlijker bos met een grotere diversiteit aan planten en dieren ontstaan.

Zwarte specht

Let tijdens je wandeling ook goed op vogels in het bos, misschien zie je wel een grote zwarte vogel met felrood 'hoedje' wegvliegen van een boom: de zwarte specht! Het is de grootste spechtensoort van Nederland, ook al doet de naam van zijn 'neef' de grote bonte specht anders vermoeden. Maar met zijn ruim 40 centimeter is de zwarte specht duidelijk groter dan de grote bonte specht die 'slechts' 25 centimeter groot is.

4 Lanen in de natuur

Het pad waar je nu overheen loopt, was vroeger een laan. Kijk maar eens achterom! Deze laan achter je, loopt verder door naar de verharde weg. De aanwezigheid van dit soort lanen, zijn nog een duidelijk een teken dat dit natuurgebied vroeger een landgoed was. De lanen zorgen voor een statig uiterlijk en vaak prachtige zichtlijnen in het landschap.

5 Oud productiebos

Je staat op dit punt tussen een ven (links) en een productiebos (rechts) in. Vaak herken je een productiebos aan de rechte lijnen waarin bomen geplant zijn en aan het feit dat de bomen allemaal even groot en oud zijn. Hier zie je ook nog eens rabatten. De rabatten zijn smalle opgehoogde stroken met greppels. Op de hogere stukken werden de bomen geplant, de greppels zorgden voor de waterafvoer. Het ven dat je links ziet liggen is een onderdeel van de westelijke vennen op Oude Buisse Heide.

Op de heide

Je loopt zometeen licht omhoog het bos uit en komt uit op de heide waar natuurgebied De Oude Buisse Heide naar vernoemd is. Op deze heide staan struikheide en vliegdennen. De vliegdennen zijn belangrijk voor vogels zoals de nachtzwaluw en de boompieper. Dit vogeltje heeft een zeer herkenbare 'zangvlucht'. Hij vliegt omhoog vanuit een boom en landt al zingend, met zijn vleugels gespreid als een parachute.

6 Genieten met gedichten

Op deze plek vind je het gedicht 'Heideliedje' van Henriette Roland Holst. Henriette schreef tijdens haar verblijf op de Oude Buisse Heide vele gedichten, drama's en politieke beschouwingen. Langs deze route kom je meer van haar gedichten tegen. Laat je meevoeren naar de tijden van weleer. Of laat je inspireren door de natuur en schrijf zelf je eigen gedicht!

Ga voor routepunt 7 (brief van Vincent van Gogh) even van je route af: het volgende pad links (heen en terug). Meer eerst voor jou een heidegedicht:

Een heideliedje

Ik zing als het vogeltje in de Mei
Zoo vrij, Zoo blij.
Door niemand nog gevangen
De plek waar 't heidebloempje groeit,
En bloeit,
Vier ik in mijn gezangen.
De plek, waar 't kabbel;end beekje vliedt,
In 't riet,
En 't lied
De leeuwerik zich doet hooren,
Niets, als 't gegons ginds op de hei,
Der bij,
De stilte komt verstoren.
Daar slaap ik heerlijk en gerust,
Gesust, Gekust.
Door zwoele zuidewinden,
Maar in 't geraas der stad, daar is
Naar 'k gis,
Geen rust voor mij te vinden.
Nog enkle dagen slechts, hoera!
Dan ga Ik dra
Scheiden van duin en weide,
En ga 'k weer droomen op het mos
In 't Bosch
En zwerven door de heide.

7 Brief van Vincent van Gogh

De bekendste persoon die zich heeft laten inspireren door de prachtige natuur hier is Vincent van Gogh, die in deze omgeving is opgegroeid. In Zundert vind je het Van GoghHuis, een bijzonder kunstcentrum.

Kunstproject

Dichter en beeldend kunstenaar Pien Storm van Leeuwen creëerde een aantal poosplaatsen in het kader van het project 'Omtrent Vincent'. Rustplekken zoals deze verwijzen naar het dierbare landschap uit Van Gogh's jeugd. Het citaat op de steen hier (naast het bankje) komt uit een van de brieven die Vincent van Gogh aan zijn broer Theo schreef: 'ik heb een altijd dierend heimwee naar hei en masthout'. Op deze plek kun je links en rechts nog goed zien hoe Brabant er lange tijd heeft uitgezien. Veel heide, met her en der een vliegden (boom) er bovenop, soms een houtwalletje, een klein bosje en tussendoor wat struikjes en pijpenstrootje.

Loop nu terug naar de gedichtenroute en ga naar routepunt 8.

8 Theekoepel

In deze theekoepel verbleef Henriette regelmatig. Vanuit de theekoepel loopt er een lange laan met aan weerszijden oude beukenbomen richting de Herenkamer. Daar verbleven de gasten van Henriette en Richard Roland Holst, zoals architect Berlage en schrijver Herman Gorter en toenmalig minister-president Willem Drees. Vroeger werd de beukenlaan door de bedienden gelopen om thee naar de theekoepel te brengen.

Leven in het grasland

Je kunt hier genieten van het uitzicht waar het bos overgaat naar bloemrijk grasland. Veel planten en dieren voelen zich thuis in dit landschap. Uniek aan deze plek is dat er drie soorten salamanders (alpenwater-, vinpoot- en kamsalamander) bij elkaar leven en zich voortplanten. Natuurmonumenten maait hier in fasen. We doen dat, zodat vlinders zoals het oranjetipje en koolwitje beter kunnen overleven. Met wat geluk kun je vanuit de theekoepel reeën zien en eind mei en begin juni misschien zelfs met reekalfjes!

9 Jan Dikkeven

Het ven en de achterliggende heidegrond was vroeger eigendom van Jan Dik, het ven kreeg toen zijn naam. Later heeft Jan Dik het ven en de grond verkocht aan Natuurmonumenten.

Wilde eend

Op het ven kun je watervogels zien, zoals de wilde eend. Deze niet bang uitgevallen vogel eet kleine visjes, slakken en wormen die in en bij het ven voldoende aanwezig zijn. Een mannetjeseend kun je onder meer herkennen aan zijn krulstaart. Bij de wilde eens is het mannetje (de woerd) kleurrijk met een glanzend groene kop, een witte halsband, een kastanjebruine borst en gekrulde zwarte veren aan de staart. Het donkerbruine vrouwtje en de eendenkuikens (pullen) hebben een prima schutkleur.

Dodaars

De dodaars is een andere fraaie verschijning op het water, die zijn naam dankt aan het dotje dons aan zijn achterste. Wij zeggen nu meestal do-daars, maar het is dus eigenlijk dod-aars. Bij deze vogel zijn mannetjes en de vrouwtjes in uiterlijk niet van elkaar te onderscheiden. Beide zijn donkerbruin met een kastanjebruine oorstreek en voorhals. De kruin is zwart. De dodaars hebben hun rui in oktober-november. Bijzonder is dat de slagpennen in 1x gewisseld worden, waardoor ze tijdelijk niet kunnen vliegen.

Vossen bij het ven

Het verhaal gaat dat vossen met vlooien erg blij zijn met dit soort vennen. De vos neemt dan een takje in zijn bek en loopt achterstevoren het water in. Het takje blijft boven water. De vlooien houden niet van het water en verzamelen zich op het takje. Het takje spuugt hij uit net voordat hij kopje onder gaat. Op deze manier is de vos verlost van zijn vlooien! Een mooie vossenstreek!

10 Douglas, spar of den ?

Neem van de laaghangende takken eens een paar dennennaalden. Wrijf deze naalden stevig tussen wijsvinger en duim en ruik eraan. Dan weet je waar alle toiletverfrisserfabrikanten hun inspiratie vandaan halen! De Douglas-boom kreeg zijn naam van een zekere ingenieur Douglas. Hij ontdekte dat deze bomen snel en recht omhoog groeien. Hierdoor zijn ze ideaal plankenhout voor o.a. meubels. Overigens heeft de Douglas nog een bijzondere eigenschap. Alle zaailingen kunnen in de schaduw groeien van de eigen moederboom of andere bomen! Geen enkele zaailing van een andere boomsoort kan in de schaduw opgroeien.

Ezelsbruggetje

Om te weten of een naaldboom een spar, den of lariks is, hebben wij een mooi ezelsbruggetje. Kijk daarbij naar de naalden, met hoeveel ze vastzitten aan een tak. 1 naald = S van solo en spar; 2 naalden = D van duo en den; Meerdere naalden = L van legio en lariks.

Uitzondering op de regel

De Douglas is uiteraard net die ene uitzondering! Hij heeft maar 1 naald, maar toch hoort hij bij de dennenfamilie. Daarom noemen we hem ook steeds vaker Douglas in plaats van Douglasspar, want dat maakt het nog verwarrender!

11 Turfvaart

Deze rechte, gegraven waterweg is de Turfvaart, die loopt van België tot Breda. Op de Oude Buisse Heide werd vroeger veel turf gestoken; het was toen een belangrijke brandstof. Turf bestaat uit een opeenstapeling van dode plantenresten in het veen. Door deze laag, die in honderden jaren is ontstaan, uit te steken en te drogen, ontstaat turf. Op lange smalle boten werd dit turf naar de Bredase havens gebracht. De boten werden met paarden of met mankracht vooruit getrokken. De turfwinning was in deze omgeving erg belangrijk; het zorgde voor werkgelegenheid en inkomsten van het land.

12 Rododendrons

Je bevindt je nu in het hart van het landgoed, tussen de rododendrons. Op heel veel landgoederen kom je deze struiken tegen, ze werden er vaak geplant als een soort van status-symbool. Rond mei-juni bloeien de rododendrons volop met prachtige, grote bloemen. Door dit gedeelte van het landgoed loop ook het Kerkepad dat door dit gedeelte loopt. Dat werd vroeger door Henriette gebruikt om vanaf de Angorahoeve richting de kerk te gaan. Ook de bakker gebruikte dit padje om brood rond te brengen. Mensen liepen of fietsten hier over en weer. Je kunt het veelgebruikte pad vergelijken met een reeënwissel, waarbij de reeën ook vaak de vaste routes gebruiken: een zogenaamde mensenwissel dus!

13 Drie gebouwen

verbonden aan de natuur

Op het landgoed de Oude Buisse Heide vind je drie centrale gebouwen: de Angorahoeve, het witte huisje rechts, de Herenkamer waar je nu recht opkijkt en het Atelier dat achter de Angorahoeve ligt.

Kunstenaarsechtpaar

De Angorahoeve was het zomerverblijf van Henriette en Richard Roland Holst. Richard beoefende zijn beeldende kunst in het Atelier. In de Herenkamer ontvingen zijn hun gasten.

VERGADEREN OF VAKANTIE VIJLEN

De drie gebouwen zijn door Natuurmonumenten gerenoveerd en hebben nu een nieuwe functie gekregen. Voor vakanties kun je terecht in het Atelier en de Angorahoeve via Buitenleven Vakanties. Voor vergaderen en het samenkomen van kleine gezelschappen, kun je de Herenkamer huren via Visit Zundert.

14 Vlaamse gaai

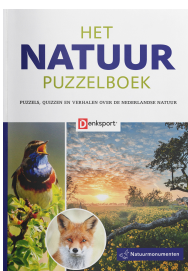
In dit jonge bos van zomereiken. In de verte zie je zeer oude beuken staan. Dit bosgebied is ideaal voor de Vlaamse gaai. Deze vogel verstoppt zijn voorraad eikels in de grond van deze bosbodem. Zodoende is de gaai misschien wel de beste boomenplanter van Natuurmonumenten! De naam Vlaamse gaai heeft de vogel gekregen, omdat hij net zo uitgedost is als de Vlaamse kooplieden uit de Middeleeuwen, die er zeer kleurrijk uitzagen.

Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

nm.nl/de-natuur-in/word-lid

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek